

У 2015 році минає 145 років з дня народження видатних вчених, які працювали в ХНУМГ імені О.М. Бекетова. Не можливо залишати без уваги та пошани історію життєдіяльності цих значущих для розвитку Університету діячів.

Важливо не тільки пам'ятати досягнення вчених, але й знати які події на життєвому шляху спіткали і породжували нові ідеї, сприяли становленню їх як діячів науки.

Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст» продовжує рубрику «Славені ювілеї видатних вчених» з метою ознайомлення читачів з історією закладу.

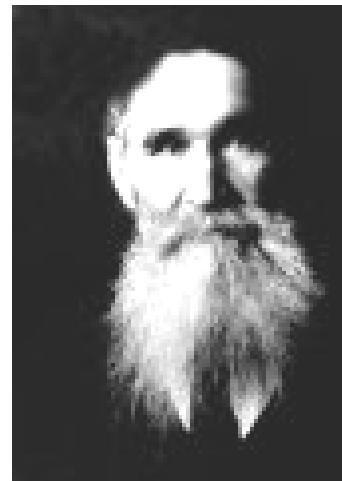
ЧЕРНОМОРЧЕНКО Федір Андрійович

Народився 1870 року у с. Веселому

Мелітопольського повіту Таврійської губернії

- помер у 1948 році в м. Харків.

Архітектор, професор кафедри архітектурного проектування (1937–1941 рр.), завідувач кафедри архітектурної композиції (1945–1948 рр.).

Черноморченко Ф.А. народився в 1870 р. в с. Веселому Мелітопольського повіту Таврійської губернії. Початкову освіту отримав у Веселівському народному училищі. Закінчив шість класів Мелітопольського реального училища, одержавши атестат зрілості, а сьомий, додатковий клас, — у Миколаївському (Херсонської губернії) реальному училищі. У 1896 р. закінчив з першим розрядом Інститут цивільних інженерів, а з липня зайняв посаду архітектора Південного митного округу.

У Одеському, Очаківському, Миколаївському, Феодосійському, Маріупольському морських портах за його проектами були збудовані митні будівлі різного призначення. За розпорядженням Департаменту Митних зборів склав проект на будівництво митного містечка на території нового Маріупольського порту.

Черноморченко Ф.А. за конкурсом Самарської міської думи обирається міським архітектором. За період роботи у м. Самара за його проектами побудовано міську лікарню, військовий госпіталь павільйонної системи на 150 ліжок, готель на 100 номерів з рестораном і торговими приміщеннями, комерційне училище, жіночу гімназію, борошномельний паровий млин, казарми артилерійського дивізіону Олександрійського кавалерійського полку.

Економічне зростання Сибіру викликало відповідні масштаби будівництва. За пропозицією Міністерства народної освіти Ф.А. Черноморченко обіймає посаду архітектора Томського університету, займається будівництвом Технологічного інституту та його фізико-математичного факультету.

У 1911 р. він переїжджає до Томська і приступає до проектування, а згодом і будівництва бібліотеки й актової зали при університеті. Бібліотека Томського університету на той час за кількістю книг і рідкісних видань була одним із найбагат-

ших зібрань, основою якого стала приватна бібліотека Строганова. Приміщення бібліотеки було обладнано за останнім, на той час, словом техніки для такого роду споруд. Крім бібліотеки, також була побудована дитяча клініка медичного факультету.

Наприкінці 1913 р. Черноморченко Ф.А. переїжджає за запрошенням до м. Омськ і очолює будівництво сільськогосподарського інституту.

Наприкінці 1916 р. професор прийняв у своє завідування будівництво будинку Судових установ, яке було завершено наприкінці 1919 р. У цьому будинку розмістилися Сибревком і штаб 5-ї армії. За час перебування в Омську було побудовано готель з кінопроектором і комерційне училище.

У лютому 1920 р. Черноморченко Ф.А. з родиною прибув до м. Іркутськ і був призначений головним інженером з добудування і пристосування будинків колишніх Військового училища і Кадетського корпусу для Іркутського університету, а також архітектором університету. За викликом СИБОПСу він переїхав у листопаді 1922 р. в Омськ і був призначений завідувачим відділом цивільних споруд в Управлінні будівництва нових доріг Сибірського округу шляхів сполучення. У червні 1923 р. Черноморченко Ф.А. на запрошення командування Приволзького військового округу /ПриВО/ прибув до Самари, де приступив до відновлення і ремонту казарм і павільйонів госпіталю, збудованих ним у 1910 р.

У жовтні 1923 р., одержавши запрошення від НКПРБ УРСР, професор Черноморченко Ф.А. приїхав до Харкова і обійняв посаду архітектора. Одночасно почав викладати на інженерно-будівельному факультеті Харківського технологічного інституту і робітфаці ХТІ, а з січня 1925 р. завідував кафедрою будівельного мистецтва в Харківському будівельному технікумі.

Однак, незважаючи на солідне педагогічне навантаження, вважав за необхідне не переривати зв'язок із проектними і будівельними організаціями і тим самим бути в курсі сучасного досягнення в проектуванні і будівництві, а також у застосуванні нових матеріалів у будівництві. Брав участь у комісії з обстеження будівництва в Донбасі. Як інженер Наркомзв'язку займався будівництвом будинку та встановленням щогли потужної радіостанції в Харкові. Завідуючи у Викоопспілці проектним бюро, водночас вивчає найрізноманітніші об'єкти сільгосппризначення: маслоробні і молочні заводи та їх устаткування, крільчатники, свинарники й інші сільгоспбудівлі, а також великі бази і склади. Працюючи у Наркомздраві, вивчає лікувальні установи, у Діпромісті — особливості типових споруджень (перебував на відрядній роботі проектувальника).

З 1937 р. Федір Андрійович Черноморченко працював професором кафедри в інституті інженерів комунального будівництва, а з 1945 р. до 1948 р. завідувачем кафедри архітектурної композиції, керував дипломним проектуванням.

У м. Харків за проектами професора Ф.А. Черноморченка побудовано житлові будинки, серед яких — по вул. Петровського, 38 (колишня Басейна), вул. Маршала Бажанова, 1 (Чорноглазівська), вул. Мироносицька, 38б (Дзержинського) та інше.

Помер Ф.А. Черноморченко у 1948 році в м. Харків.

---

*За матеріалами
Музею історії ХНУМГ імені О.М. Бекетова*